

İLK DERS

ORMAN YANGINLARINA KARŞI

YEŞİL VATAN'I KORUMAK

ORTAÖĞRETİM

Ders Planı ve Öğretim Materyali

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayınlanamaz.

	Bursa Coğrafya Kitap Komisyonu	İstanbul Coğrafya Kitap Komisyonu	Uşak Coğrafya Kitap Komisyonu
Yazarlar	Kenan TÜRKEZ Nurullah BALŞEN Soner CIRIK Özgül TOKDEMİR Sinan ALBAYRAK Hilmi ZAMBAK Mutlu KARAKOÇ	Cem ERDEBİL Raşit DÜZGÜN Tuba DİRİM İrfan AKAR Ezgi ERCAN Emrah KILINÇ	Mehmet EKİCİ Bülent AKÇA Alper SOYATLAR İsmail SOLAK Dr. Osman SARIGÜL
Dil Uzmanı	Kadir YILDIZ Emine Bahar GÖKER	Emine KILINÇ	Ferhat ER
Program Geliştirme Uzmanı	Dr. Bilgen KERKEZ Talip AYDEMİR Esra YAVUZ	Dr. Bilgen KERKEZ	Dr. Bilgen KERKEZ Lokman GÜZELYURT
Rehberlik Uzmanı	Kenan PINARBAŞI		Nuri ARSLAN
Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı	Hülya ERDUL Gülşen SAFRAN SELVİ		Bülent AKÇA
Görsel Tasarım	Aydoğan SADULLAHLAR Hakan AVLUKYARI Meryem ÜNSEL	Aylin HANAY	Ali Yener UZUN Enes Malik TEKİN
E İçerik Uzmanı	Mustafa VURAL		
Çizim Uzmanı	Sezin YILMAZ		

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

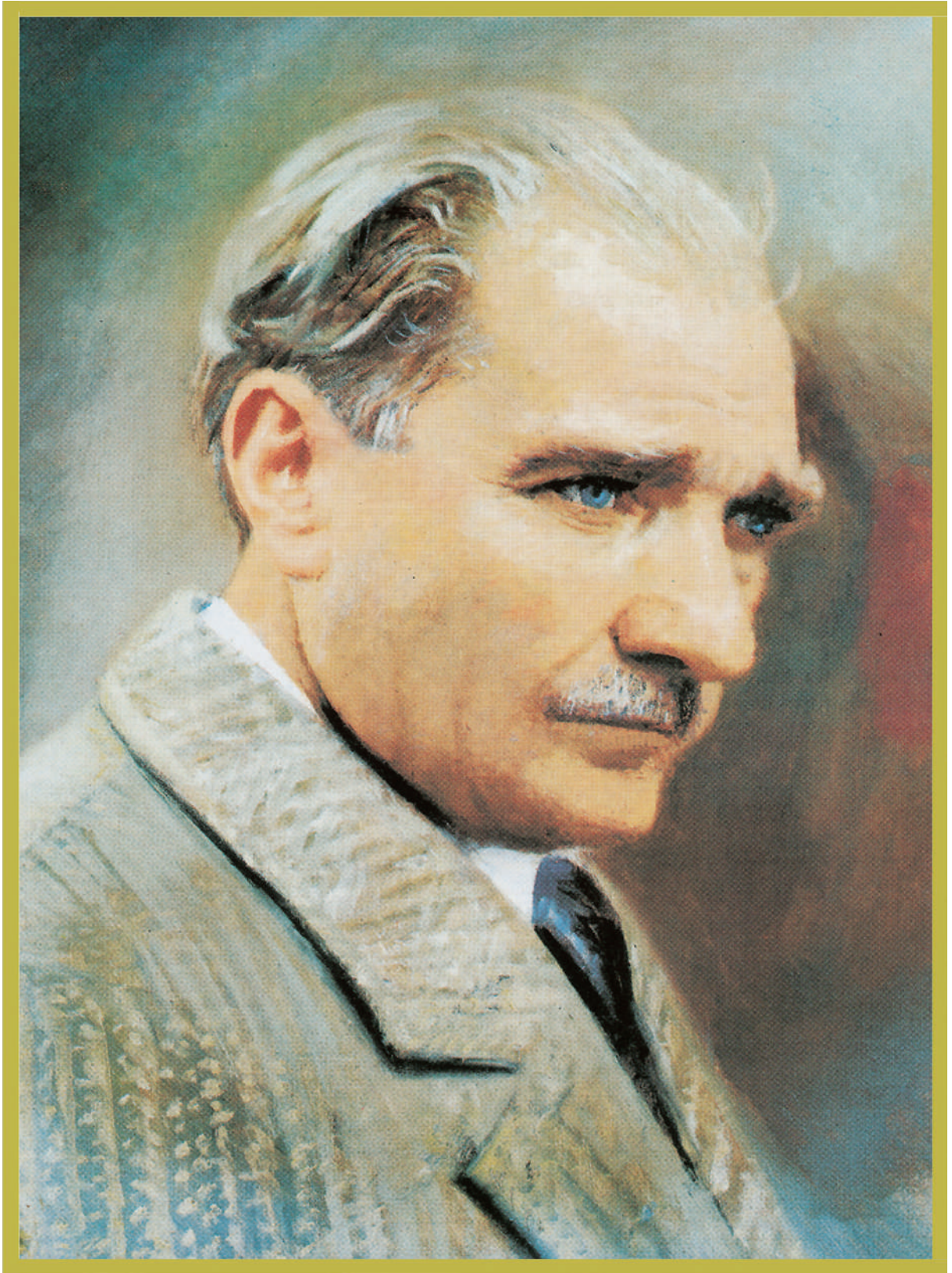
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	6
<i>İlk Ders Planı</i>	8
<i>Ders Akışı ve İşlenişi</i>	9
GİRİŞ	10
<i>Ormanların Önemi</i>	10
<i>Yeşil Vatan</i>	11
<i>Türkiye'nin Ormanlarını Tanıyalım</i>	12
KEŞFETME VE ANLAMA	13
<i>Orman Yangınlarının Nedenleri</i>	13
<i>Türkiye'de Ormanlar Neden Yanıyor?</i>	14
<i>Ormanı Yakma Geleceğini Karartma!</i>	15
<i>Türkiye'de Orman Yangınlarının Dağılışı ve Etkileri</i>	16
<i>Bir Orman Yangınının Hikâyesi</i>	17
<i>Orman Yangınları Bütüncül Afet Yönetimi</i>	18
<i>Türkiye'de Orman Yangınlarıyla Mücadelede Teknolojinin Kullanımı</i>	19
<i>Geleceğin Teminatı Ormanlarımız İçin Neler Yapabilirim?</i>	20
SONUÇ	21
<i>Türkiye'de Orman Yangınlarıyla Mücadele</i>	21
<i>Ne Yapabilirim?</i>	22
<i>Öz Değerlendirme Formu</i>	23

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Yeni bir eğitim öğretim yılına hep birlikte adım atmanın heyecanı içindeyiz. Öncelikle 2025-2026 eğitim öğretim yılının hepimiz için hayırlı ve verimli geçmesini temenni ediyorum. Uzun ve yorucu bir okul döneminin ardından geride bıraktığınız yaz tatilinde kendinize vakit ayırdığınızı, dinlenerek yenilendiğinizi, farklı ilgi alanlarına yönelip ufkunuzu genişlettiğinizi ve yeni döneme hem zihinsel hem de duygusal anlamda daha güçlü bir şekilde hazırlandığınızı ümit ediyorum.

Türk eğitim tarihinde bir dönüm noktası olduğuna inandığımız Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli yalnızca bilgiyi aktaran değil aynı zamanda bilinç, sorumluluk ve değer üreten bir anlayışı temel almaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında şekillenen eğitim anlayışımız, bireylerin sadece akademik başarılarıyla değil aynı zamanda değerler yönünden donanımlı, erdemli, duyarlı ve vatansever bireyler olarak yetişmesini hedeflemektedir. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” bağlamında öğrencilerde istenen değerler, hem bireysel hem de toplumsal gelişim açısından önemli bir yere sahiptir. Eğitimdeki başarı, sadece bireysel değil toplumsal sorumluluk ve vatanseverlik ile de bağlantılıdır. Türkiye Yüzyılı, Türkiye’nin geleceğini şekillendirecek vizyon ve projeleri kapsayan bir kavram olup eğitimde de bu vizyona uygun değerlerin kazandırılması hedeflenmektedir. Çevre bilinci de Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli içindeki temel unsurlardan biri olarak öne çıkmaktadır.

Çevre bilinci, insanları doğayla uyumlu yaşama, doğal kaynakları verimli kullanma ve çevresel sorunlarla mücadele etme konusunda duyarlı hâle getiren bir farkındalık seviyesidir. Türkiye’nin 21. yüzyılda çevreyle ilgili karşılaştığı en büyük zorluklardan biri iklim değişikliği ve çevresel tahribatlardır. Bu yüzden, çevre bilincinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde güçlü şekilde yer bulması, sürdürülebilirlik ve doğanın korunması adına çok büyük bir öneme sahiptir.

Doğaya ve tüm canlılara karşı duyarlılık geliştirmek, yaşadığımız çevreye değer vermek ve onu koruma bilinciyle hareket etmek bugün her zamankinden daha büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle son yıllarda artan orman yangınları, bizlere Yeşil Vatan’ımızın ne denli kıymetli olduğunu ve korunmasının ne kadar elzem olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Bu bilinçle, 2025-2026 eğitim öğretim yılının ilk dersini “Orman Yangınlarına Karşı Yeşil Vatan’ı Korumak” temasıyla gerçekleştiriyoruz. İlk hafta boyunca öğrencilerimizle birlikte doğa sevgisini pekiştirecek, çevreye karşı sorumluluk duygusunu geliştirecek ve Yeşil Vatan bilincini güçlendirecek çeşitli farkındalık etkinlikleri düzenleyeceğiz.

“Yeşil Vatan”ın ilk derste konu olarak belirlenmesi tesadüfi değildir. Son yıllarda gerek ülkemizde gerekse dünyanın dört bir yanında artan orman yangınları, hepimizi derinden sarsarak telafisi uzun yıllar alacak ağır kayıplara yol açmıştır. Orman yangınları; ağaçların yanıp kül olmasının yanı sıra ormanların ev sahipliği yaptığı yüzlerce canlı türünün yok olması, doğal dengenin bozulması, su kaynaklarının tükenmesi ve iklim üzerinde yıkıcı etkiler meydana gelmesi demektir. Bu felaket yalnızca çevresel soruna değil; aynı zamanda ekonomik, sosyal ve kültürel kayıplara da neden olmaktadır.

Ormanlarımızı korumak, yangınlarla mücadele etmek ve kaybedilen alanları telafi etmek, birey olarak alacağımız küçük önlemlerden başlayarak toplumsal ölçekte yürütülecek büyük seferberliklere kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. Yangınla doğrudan mücadele elbette hayati öneme sahiptir. Ancak bu yeterli değildir. Asıl mesele, yangınların ortaya çıkmasına zemin hazırlayan yanlış tüketim alışkanlıklarımızı, doğaya hoyrat yaklaşımımızı değiştirmektir. Bugün biliyoruz ki orman yangınlarının büyük çoğunluğu insan kaynaklıdır.

Yeryüzü, insana bırakılmış bir emanet ve taşınması gereken bir ahittir. Bu ahdin her satırı; gök kubbeye, suya, toprağa, her bir canlının fısıltısına ve ormanların kadim bilgeliğine yazılmıştır. Bu kutsal emaneti korumak, sadece bir görev değil varoluşun kendisiyle kurulan derin bir bağlıdır.

Kadim medeniyetimiz, dünyanın sonu geliyor olsa bile elindeki fidanı dikmeyi kendine şiar edinmiş, ağaçlara vakıflar kurmuş, hayvanların susuz kalmaması için imarlar yapmış ve nehrin kenarında abdest alsa bile suyu israf etmemiştir. Bugün bize düşen, bu kadim bilgeliği yeniden canlandırmaktır. Bir vatanın kalbi ormanların derinliklerinde saklıdır. Ormanları yaşatacak olan da sudur ve su hayatın ruhudur. Bu iki kutsal unsur, Yeşil Vatan’ımızın varoluşunun temelidir.

Sevgili Öğrenciler,

Ormanların korunması sadece yangın söndürme uçakları, itfaiye ekipleri ya da gönüllü çalışmalarla mümkün değildir. Asıl çözüm, zihniyet olarak yapacağımız dönüşümdedir. Doğayla olan ilişkimizde köklü bir değişim şarttır. Sanayi Devrimi’yle hız kazanan üretim ve tüketim alışkanlıklarımız, özellikle 1950’lerden sonra kontrolsüz şekilde artmış ve bugün yaşadığımız çevre krizlerinin başlıca sebebi olmuştur. Yalnızca kârı öncelleyen ve doğayı tüketilecek bir kaynak olarak gören üretim anlayışı telafisi güç kayıplara yol açmış ve ne yazık ki açmaya da devam etmektedir.

Bugün elimizde çok önemli bir anahtar var: “Azalt, yeniden kullan, tamir et ve geri dönüştür.” ilkesi. Bu ilke, aslında hem bireysel hem de toplumsal ölçekte sürdürülebilir yaşamın yol haritasıdır. İnanıyorum ki hiçbir şey için geç kalınmış değildir. Yeter ki farkındalıkla hareket edelim, sorumluluk alalım ve küçük gibi görünen adımları kararlılıkla atalım. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün bizlere miras bıraktığı “Ormansız bir yurt, vatan değildir.” sözü bu bilinç için yol gösterici niteliktedir.

Sevgili Öğrenciler,

Sizler bu ülkenin umudu, geleceği ve en değerli varlısınız. Bu eğitim öğretim yılında sizlerden beklentimiz yalnızca derslerde başarılı olmanız değil, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde hedeflenen çevre bilincine sahip erdemli ve sorumlu bireyler olmanızdır. “Yeşil Vatan” kavramını hayatınızın bir parçası hâline getirmenizi, çevrenizdeki insanlara örnek olmanızı ve küçük gibi görünen davranışların aslında geleceği değiştirecek güce sahip olduğunu unutmamanızı istiyorum. Yeni eğitim öğretim yılının hepinize sağlık, başarı ve mutluluk getirmesini diliyorum. Hepinizi ayrı ayrı gözlerinizden öpüyorum, başarılarla dolu bir yıl temenni ediyorum.

Yusuf TEKİN
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI

İLK DERS (DERS PLANI)

Dersin Amacı

Öğrencilerin ormanları tanıması, **"Yeşil Vatan"** bilincini geliştirmesi, orman yangınlarına karşı duyarlı hareket etmesi, doğa sevgisini içselleştirmesi, sürdürülebilir bir gelecek için sorumluluk üstlenmesi ve orman ekosistemine yönelik tehditler ve bu tehditlere karşı alınabilecek önlemler konusunda bilinçlenmesi amaçlanmaktadır.

Konu	Orman Yangınlarına Karşı Yeşil Vatan'ı Korumak
Sınıf Düzeyi	9-12. Sınıflar
Süre	80 dakika
Anahtar Kavramlar	Orman, Yeşil Vatan, Ekosistem, Sürdürülebilirlik, Bütüncül Afet Yönetimi, Orman Yangınlarıyla Mücadele
Değerler	D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D.19 Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi), SDB2.1. İletişim Becerisi, SDB2.2. İş Birliği Becerisi, SDB2.3. Sosyal Farkındalık Becerisi, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme Becerisi
Okuryazarlık Becerisi	OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

Öğrenme Çıktısı

Orman yangınlarının Yeşil Vatan'ı tehdit etmesine yönelik tehditleri ve alınabilecek önlemleri çözümleyebilme

- Orman yangınlarının Yeşil Vatan'ı tehdit etmesine yönelik tehditleri ve alınabilecek önlemleri belirler.
- Belirlenen tehditler ve alınabilecek önlemler arasındaki ilişkileri çözümler.

DERS AKIŞI VE İŞLENİŞİ (80 DAKİKA)

1. GİRİŞ

Öğretmen: Hoş geldiniz. Bugün, ülkemizin millî servetlerinden biri üzerinde derinlemesine konuşacağız: Konumuz **“Orman Yangınlarına Karşı Yeşil Vatan’ı Korumak”** şeklinde derse giriş yapar.

- Ormanların doğal, sosyal ve ekonomik önemi hakkında bilgiler verilir.
- **“Yeşil Vatan”** etkinliği yapılarak Yeşil Vatan’ın önemi üzerinde durulur.
- **“Türkiye’nin Ormanlarını Tanıyalım”** bölümü incelenerek Türkiye’de ormanların dağılışına ve başlıca ağaç türlerine kısaca değinilir.

2. KEŞFETME VE ANLAMA

- Orman yangınlarının nedenleri metni ve yangın üçgeni görseli incelenerek **“Orman Yangınları Bilgilendirme Kamu Spotu”** ve **“Orman Yanarsa Hayat Kül Olur”** videoları izlenir.
- **“Türkiye’de Ormanlar Neden Yanıyor?”** etkinliğindeki Türkiye’de orman yangını sayısı ve yanan orman alanı miktarı ile sebeplerine göre orman yangınları grafiği incelenir. Öğrencilerden soruların beyin fırtınası yöntemiyle cevaplanması istenir. Cevaplar sınıfta tartışılır.
- **“Ormanı Yakma Geleceğini Karartma!”** başlıklı bilgi görseli incelenir.
- **“Türkiye’de Orman Yangınlarının Dağılışı ve Etkileri”** etkinliğinde Türkiye’de İller Bazında Gerçekleşen Orman Yangınları Haritası incelenerek sorular cevaplanır.
- **“Bir Orman Yangının Hikâyesi”** etkinliğindeki metin okunarak öğrencilerden hikâyenin tamamlanması ve soruların cevaplanması istenir.
- **“Orman Yangınları Bütüncül Afet Yönetimi”** bölümü üzerinde durularak orman yangını öncesinde, esnasında ve sonrasında yapılması gerekenler hakkında öğrencilere bilgi verilir.
- **“Türkiye’de Orman Yangınlarıyla Mücadelede Teknolojinin Kullanımı”** bölümündeki bilgi görseli incelenir. Türkiye’nin orman yangınlarıyla mücadelesindeki teknolojik kapasitesi vurgulanır.
- **“Geleceğin Teminatı Ormanlarımız İçin Neler Yapabiliriz?”** bilgi görseli incelenerek orman yangınlarıyla mücadelede bireysel sorumluluklara yer verilir.
- Yeşil Vatan’a sahip çıkma sorumluluğuyla ilgili değerlendirme formunun öğrenciler tarafından doldurulması sağlanır.

3. SONUÇ

- **“Türkiye’de Orman Yangınlarıyla Mücadele”** etkinliğindeki bilgi görseli incelenerek soru cevaplanır.
- Türkiye’de orman yangınlarıyla mücadelede öğrencilere sorumluluk bilinci kazandırmak amacıyla **“Ne Yapabiliriz?”** etkinliği yapılır.
- **Orman Yangınlarına Karşı Yeşil Vatan’ı Korumak** dersinin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan Öz Değerlendirme Formu’nun öğrenciler tarafından doldurulması sağlanır.
- “Yeşil Vatan”ı korumak, çevre ile ilgili farkındalık oluşturmak; ormanların ekolojik, ekonomik ve kültürel açıdan taşıdığı önemi kavratmak, bu doğal varlıkları sevmek ve koruma bilincine katkı sağlamak için çalışmalıyız. Her bir ağaç ülkemizin geleceği adına büyük öneme sahiptir. Âşık Veysel’in dediği gibi: “Orman yurdun temelidir. Bu temeli güçlendirmek, hepimizin görevidir.” sözleriyle ders tamamlanır.

Orman Yangınlarına Karşı Yeşil Vatan'ı Korumak

Süre: 80 Dakika

Temel Amaç: Öğrencilerin ormanları tanınması, "Yeşil Vatan" bilincini geliştirmesi, orman yangınlarına karşı duyarlı hareket etmesi, doğa sevgisini içselleştirmesi, sürdürülebilir bir gelecek için sorumluluk üstlenmesi, orman ekosistemine yönelik tehditler ve bu tehditlere karşı alınabilecek önlemler konusunda bilinçlenmesi amaçlanmaktadır.

Kavramlar: Orman, Yeşil Vatan, Ekosistem, Sürdürülebilirlik, Bütüncül Afet Yönetimi, Orman Yangınlarıyla Mücadele

GİRİŞ

Ormanların Önemi

OKSİJEN KAYNAĞIDIR

Canlıların yaşamında önemli bir gaz olan oksijeni üretir.

İKLİMİ DÜZENLER

Terlemeyle atmosferdeki nem oranını artırarak sıcaklığı dengeler ve yağış oluşumunu destekler.

CANLILARA YUVA OLUR

Barındırdığı yaban hayatı ile sayısız canlı türüne yuva olur.

AFETLERİ ÖNLER

Toprağı erozyona ve toprak kaymasına karşı korur. Sel ve taşkınları önler.

SUYU TUTAR

Yağışlarla gelen suların tutulmasını ve yer altı suyuyla karışmasını sağlar.

MİLLÎ SAVUNMAYI DESTEKLER

Askerî birlik ve araç gereçlerin gizlenebilmesini sağlayarak vatan savunmasında rol oynar.

EKONOMİK KAYNAKTIR

Yürüyüş, dağcılık, kampçılık gibi turistik faaliyetler yapılır. Orman ürünleri sanayisine ham madde sağlar. İnsanlara iş imkânı sunar.

İNSANA HUZUR VERİR

Gezme ve dinlenme alanıdır. İnsanların beden ve ruh sağlığı üzerinde ormanların birçok olumlu etkisi vardır.

Kültürümüzde
Ağaç Sevgisi
(Video)

Minik Bir
Oyunla
Başlayalım

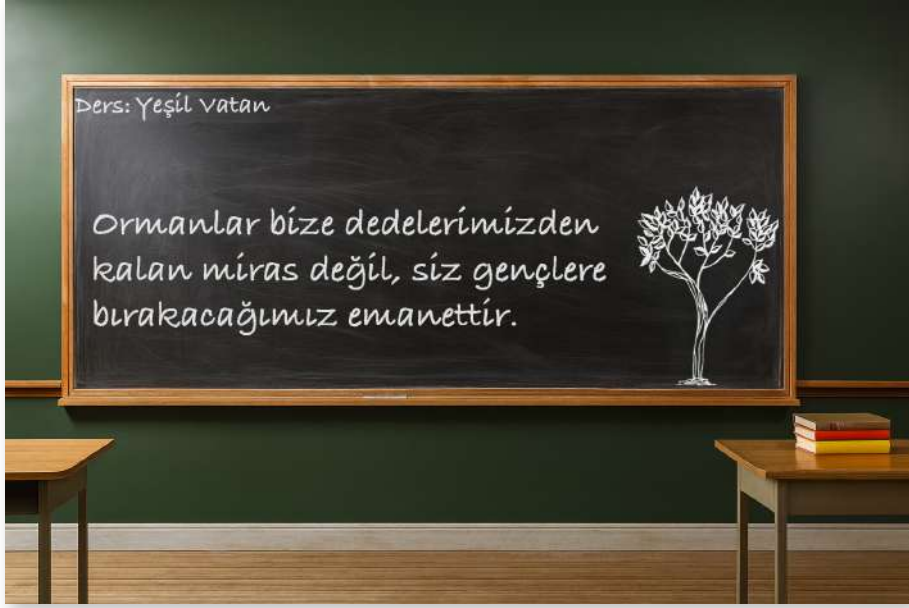

Etkinlik

Yeşil Vatan

Amaç	Yeşil Vatan'ın önemini açıklayabilme
Değer	Duyarlılık, Saygı, Sorumluluk, Vatanseverlik
Soysal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), İletişim, Sosyal Farkındalık
Okuryazarlık Becerileri	Dijital Okuryazarlık, Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki işlem adımlarını takip ediniz.

1. Adım: Aşağıdaki ifadeyi okuyarak bu ifade ile ilgili görüşlerinizi arkadaşlarınızla sözlü olarak paylaşınız.

2. Adım: Orman Genel Müdürlüğü adına sanatçı Yücel ARZEN tarafından hazırlanmış olan Yeşil Vatan klipini aşağıdaki karekoddan ulaşarak izleyiniz.

Yeşil Vatan
(Video)

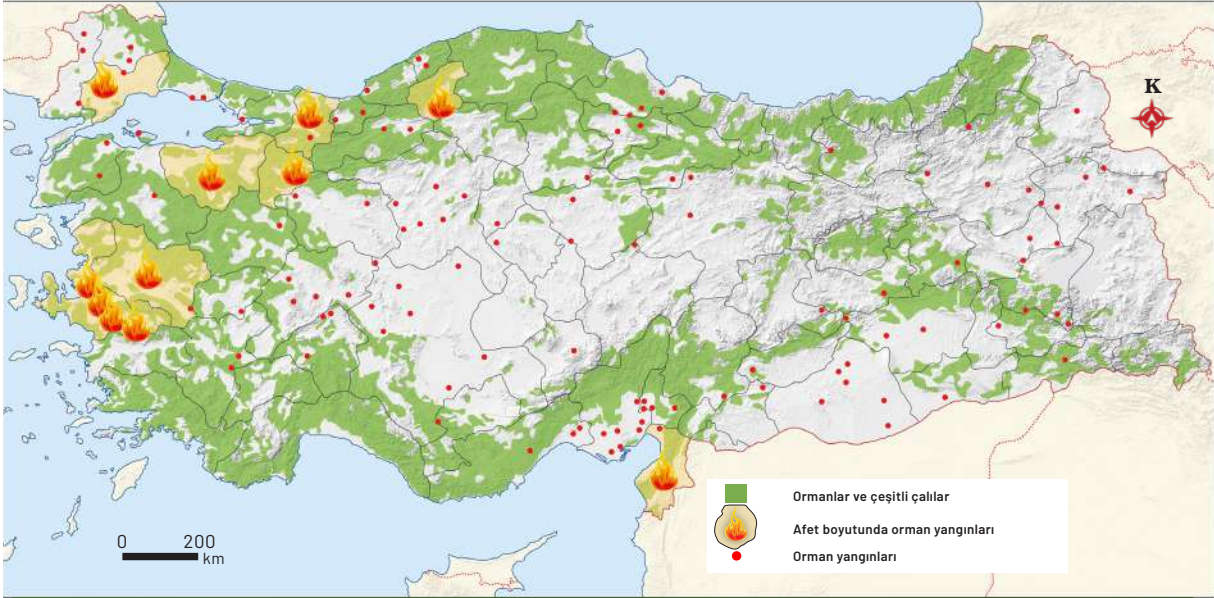

3. Adım: Aşağıda verilen soruların cevapları hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Yeşil Vatan ifadesi size neyi çağırıştırıyor?
2. Yeşil Vatan'ın içinde hangi doğal unsurların olduğunu düşünüyorsunuz?
3. Yeşil Vatan'ı korumak neden önemlidir?
4. Gelecek nesiller için Yeşil Vatan'ın önemi nedir ve onları nasıl etkiler?

Türkiye'nin Ormanlarını Tanıyalım

Türkiye; coğrafi konumu, yer şekillerinin kısa mesafelerde değişmesi ve iklim çeşitliliği nedeniyle zengin bir orman varlığına sahiptir. Ülke yüz ölçümünün yaklaşık üçte biri ormanlarla kaplıdır. Bu ormanların önemli bir kısmı Karadeniz Bölgesi'nde yoğunlaşırken bir kısmı da Akdeniz ve Ege kıyılarında geniş alanlara yayılmıştır. Türkiye ormanları; kızılçam, karaçam, meşe, kayın, göknar, ardıç, sedir gibi çok sayıda ağaç türünü barındırır.

Türkiye'nin Orman Varlığı ve Türkiye'de 2025 Yılında Afet Boyutunda Gerçekleşen Orman Yangınları

Yüz ölçümünün yaklaşık %30'u ormanlarla kaplıdır.

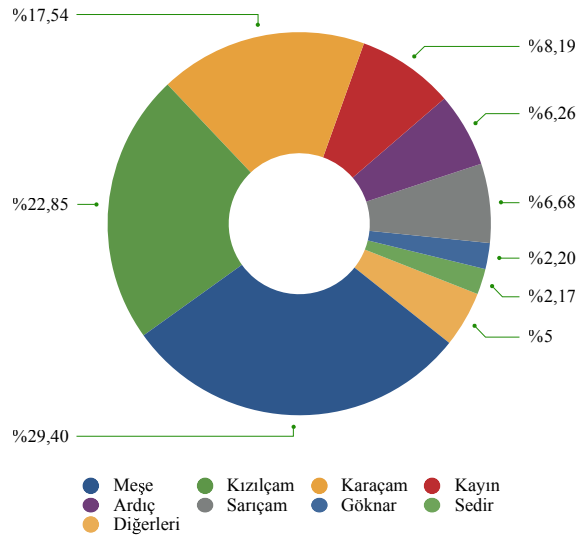
Türkiye'de 184 ağaç türü vardır.

Dünyanın en yaşlı porsuk ağacı Türkiye'dedir. 4111 yaşındaki porsuk ağacı Zonguldak'tadır.

Türkiye'de yaklaşık 4 bin endemik bitki türü vardır.

Dünyada sadece Türkiye'de bulunan ağaç türleri şunlardır: Kazdağı göknarı, İspir meşesi, Anadolu sığlası, Uludağ göknarı, kasknak meşesi, Toros göknarı, boz pırnal meşesi.

Türkiye'deki Ağaç Türlerinin Dağılımı

MEŞE

KIZILÇAM

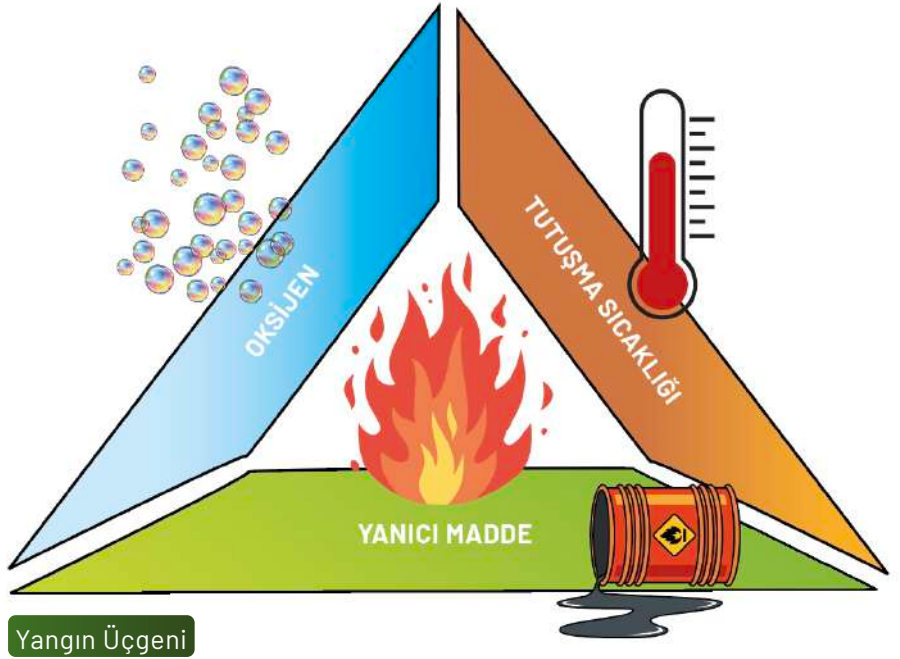
KARAÇAM

Orman Yangınlarının Nedenleri

Orman; ağaçlar, diğer bitkiler, hayvanlar, mikroorganizmalar gibi canlı varlıklarla toprak, hava, su, ışık, sıcaklık gibi fiziksel çevre faktörlerinden oluşan ve bu varlıklarla söz konusu çevre faktörleri arasında karşılıklı ilişkilerin meydana gelmesine zemin hazırlayan bir ekosistemdir. Ormanlar; ekosistemin işleyişi, su rejiminin düzenlenmesi, iklimin düzenlenmesi, erozyonun önlenmesi gibi konularda çok önemli katkılar sunmaktadır. Bunların yanı sıra insanların mobilya, kâğıt, yakacak vb. ihtiyaçlarının karşılanmasında da son derece önemli bir kaynaktır. Fakat sahip olduğumuz bu zenginlik, orman yangınları başta olmak üzere çeşitli sebeplerle tahrip olmaktadır.

Orman yangını; ormanlarda başlayan ya da sonradan ormana sıçrayarak ağaçlar, bitkiler ve hayvanların yaşadığı alanları etkileyen bir yangın türüdür. Orman yangınlarının meydana gelmesi için üç temel unsur gereklidir. Bunlar; oksijen, yanıcı madde ve tutuşma sıcaklığıdır. Bu bileşenler, yangın üçgeni olarak adlandırılır. Tutuşma sıcaklığı, oksijen ve yanıcı madde yeterli miktarda bir araya geldiğinde yanma olayı gerçekleşir.

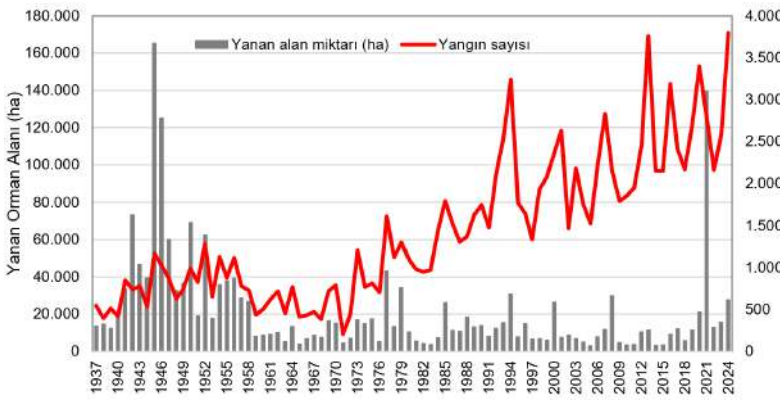

Etkinlik 1

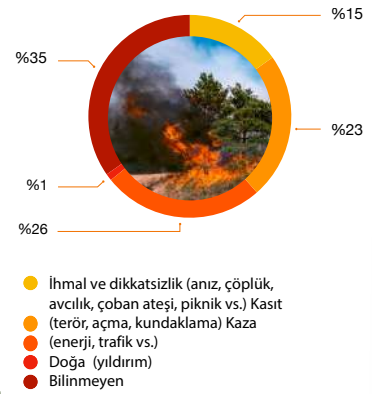
Türkiye’de Ormanlar Neden Yanıyor?

Amaç	Türkiye’deki orman yangınlarının nedenlerini yorumlayabilme
Değer	Duyarlılık, Merhamet, Saygı, Sorumluluk, Temizlik, Vatanseverlik, Yardımseverlik
Soysal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), İletişim, Sosyal Farkındalık
Okuryazarlık Becerileri	Bilgi Okuryazarlığı, Görsel Okuryazarlık, Veri Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki soruları beyin fırtınası yöntemiyle cevaplayınız.

Ormanlar, yaşamın devamı için vazgeçilmezdir. Ormanları korumak, sadece bugünün değil gelecek nesillerin de sağlıklı bir çevrede yaşayabilmesi için temel bir sorumluluktur. Türkiye’de özellikle yaz aylarında çıkan orman yangınları bu doğal zenginliği tehdit etmekte ve ormanları koruma bilincinin önemini daha da artırmaktadır.

Sebeplerine Göre Orman Yangınları

Türkiye’de Orman Yangını Sayısı ve Yanan Orman Alanı Miktarı

1. Yakın çevrenizde şahit olduğunuz veya medya haberlerinde izlediğiniz kadarıyla ormanlarımız hangi nedenlerle ve nasıl tahrip edilmektedir?

2. Toplumda hangi değerleri geliştirmek ormanları koruma bilincinin artmasına katkı sağlar? Tartışınız.

Ormanı Yakma Geleceğini Karartma!

Türkiye coğrafi konumu itibarıyla orman yangınları için riskli bir alanda yer almaktadır. Dolayısıyla bu yangınlar, birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de çok büyük can ve mal kayıplarına neden olmaktadır.

Son yıllardaki orman yangınlarında en çok yanan alan Antalya ilindedir.

2025 yılı Temmuz ayında söndürme çalışmalarını yürüten 16 görevli ve gönüllü hayatını kaybetmiştir.

Manavgat orman yangını (2021) 10 gün sürmüştür.

2021 Manavgat yangınında 44 mahallenin bir bölümü kısmen, bir bölümü de tamamen tahliye edilmiştir.

2021 Manavgat yangınında 654 işletme zarar görmüş, 34.563 hayvan telef olmuştur.

Beşerî faaliyetler, orman alanlarına yönelik tehdidi her geçen gün artırmaktadır.

Orman yangınları en çok temmuz ve ağustos aylarında meydana gelmektedir.

Son 10 yılda çıkan yangınların birinci sebebi %29,5 ile ihmâl ve dikkatsizliktir.

Artan sıcaklık ve azalan yağış miktarına bağlı olarak gerçekleşen kuraklıkla birlikte orman yangını riski artmaktadır.

2021
139.503 ha

2024
27.485 ha

1990
13.742 ha

1995
7.676 ha

2000
26.353 ha

2005
2.821 ha

2015
3.219 ha

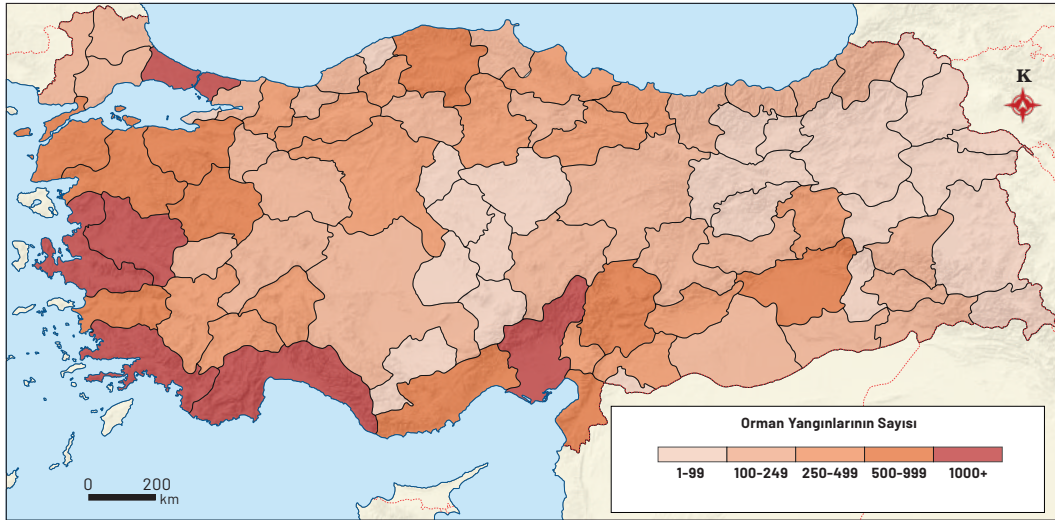
2020
20.971 ha

Etkinlik 2

Türkiye’de Orman Yangınlarının Dağılışı ve Etkileri

Amaç	Türkiye’deki orman yangınlarının dağılışını ve etkilerini yorumlayabilme
Değer	Saygı
Soysal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), İletişim, Sosyal Farkındalık
Okuryazarlık Becerileri	Bilgi Okuryazarlığı, Görsel Okuryazarlık, Veri Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki işlem adımlarını takip ediniz.

1. Adım: Aşağıda verilen haritayı inceleyerek soruyu cevaplayınız.

Türkiye’de İller Bazında Gerçekleşen Orman Yangınları Haritası (OGM, 2015-2024)

1. Türkiye’de orman yangınlarının yoğunlaştığı iller hangileridir? Bu durumun nedenleri neler olabilir?

2. Adım: Aşağıda verilen orman yangınlarının etkileri şemasındaki boşlukları doldurarak cevaplarınızı arkadaşlarınız ile karşılaştırınız.

Etkinlik 3

Bir Orman Yangınının Hikâyesi

Amaç	Bir orman yangınının hikâyesini tamamlayabilme
Değer	Duyarlılık, Merhamet, Saygı, Sorumluluk, Temizlik, Yardımseverlik
Soysal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), İletişim, Sosyal Farkındalık, Sorumlu Karar Verme
Okuryazarlık Becerileri	Bilgi Okuryazarlığı, Vatandaşlık Okuryazarlığı, Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki işlem adımlarını takip ediniz.

1. Adım: Orman yangınıyla ilgili hikâyenin aşağıda verilen giriş bölümünü okuyunuz ve hayal gücünüzü kullanarak hikâyeyi tamamlayınız. Ayrıca hikâyeye uygun bir başlık yazınız.

Yangının geleceği, alevlerden önce duman ve külleriyle anlaşılmıştı. Kasabanın üzerine yaz ortasında yağan bir kar gibi incecik ve gri bir kül yağmuru çöktü. Toprağa düşen kül, dokunduğu her şeyin rengini ve sesini emiyor; çocukların kahkahalarını boğuyor, pazardaki meyvelerin canlı renklerini eski bir fotoğraf gibi solgunlaştırıyordu. Ormanın henüz yanmamış anıları, bu ince tozla birlikte insanların zihninden silinmeye başlamıştı. İnsanlar; tırmandıkları ulu çam ağacının adını, patikalarda geçirdikleri anıları birer birer unutuyorlardı.

Hayvanlar ise kaçmıyor, sadece durup usulca yağan küllerin altında şeffaflaşarak olanları izliyorlardı. Geyik, üzerine konan her kül tanesiyle hayalet gibi soluklaşmıştı. Sincaplar, donmuş bir ağaçta hareketsiz kalmış gibiydi. Ağaçlar, küçük fidanlar ve çiçekler külün dokunuşuyla kuruyor; renklerini kaybediyor, toprağın kokusu ağır ve acı bir hâle bürünüyordu.

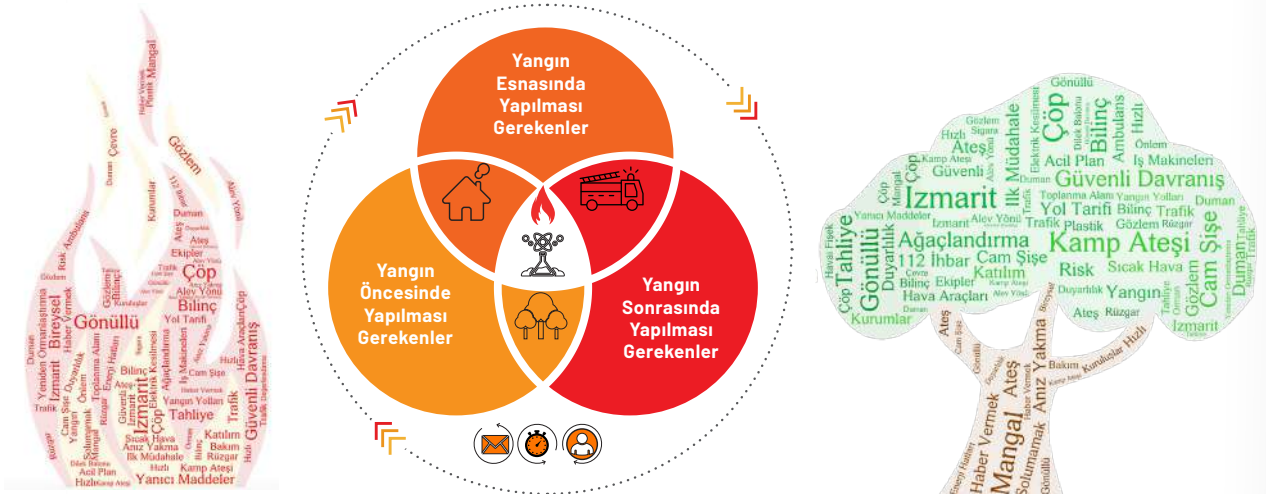
Ufukta ilk alevler belirdiğinde kasabada büyük bir şaşkınlık hâli vardı.

İnsanlar...

2. Adım: Aşağıda verilen soruların cevapları hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

- Orman yangınında hayvanların yaşadığı çaresizlik size neler hissettirdi?
- Bu hikâyeden hareketle, insanların doğadaki canlılara karşı hangi sorumlulukları üstlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?
- Orman yangınlarının geçmişten geleceğe bir köprü vazifesi gören kültürel mirası da tahrip ediyor olması toplumların kültürel devamlılığını nasıl etkiler? Açıklayınız.

Orman yangınlarını önlemek için etkin bir çevre yönetimi gereklidir. Riskli alanların belirlenmesi, gerekli önlemlerin zamanında alınmasını sağlayarak yangın sayısını azaltacak veya en aza indirecektir. Bu kapsamda yangın yönetimi; yangın öncesi önleme çalışmaları, yangın anında söndürme faaliyetleri ve yangın sonrası rehabilitasyon süreçlerini içeren bütüncül bir yönetim anlayışıyla ele alınmalıdır.

Yangın Öncesinde Yapılması Gerekenler	Yangın Esnasında Yapılması Gerekenler	Yangın Sonrasında Yapılması Gerekenler
• Yangına karşı duyarlı, tedbirli ve bilinçli olmalıyız. • Yangınla mücadele gönüllüsü olmaliyiz. • Ormanda ve çevrede yanıcı maddeleri bırakmamalıyız. • Yangın ihbar numarasını (112) ezberlemeliyiz. • Yangın yollarını ve güvenli toplanma alanlarını bilmeliyiz. • Bakım gerektiren enerji nakil hatlarını ve elektrik panolarını 112'ye bildirmeliyiz. • Orman alanlarında ve orman sınırlarına yakın alanlarda kesinlikle ateş yakmamalıyız. • Ormana çöp, plastik, cam şişe ve cam parçaları atmamalıyız. • Anız yakmaktan vazgeçmeliyiz.	• Gördüğümüz yangın, ateş ve dumanı derhal 112'ye bildirmeliyiz. • Yangın söndürme ekiplerine en kısa yolu doğru olacak şekilde tarif etmeliyiz. • Çevrede bulunanları yangından haberdar etmeliyiz. • Eğitimimiz ve yeterli ekipmanımız varsa yeni başlamış yangına hızlı ve güvenli bir şekilde ilk müdahaleyi yapmalıyız. • Yangın ekiplerinin çalışmalarını aksatmamak için trafiği açık tutmalıyız. • Yangının oluşturduğu sıcak havayı solumamalıyız. • İş makinelerinin ve hava araçlarının çalıştığı yerden uzak durmalıyız. • Ambulans talep etmeliyiz. • Elektriklerin kesilmesini talep etmeliyiz. • Alevlerin yönünü ve rüzgârı gözlemlemeli, rüzgâr yönünde ilerlememeliyiz.	• Tahliye faaliyetlerine başlamalı ve mevcut durumu değerlendirmeliyiz. • Ağaçlandırma çalışmalarında yer almalıyız. • Yaralı hayvanlara yardım etmeli ve onları güvenli alanlara ulaştırmalıyız. • Komşularımıza ve çevremize destek olmalıyız. • Sağlık kontrolünden geçmeli, gerekirse tedavi olmalıyız. • Çevreyi temizlemeli, riskli atıkları uzaklaştırmalıyız. • Psikolojik destek gerektiğinde almalıyız. • Deneyimlerimizi paylaşmalı, farkındalık oluşturmaliyiz.

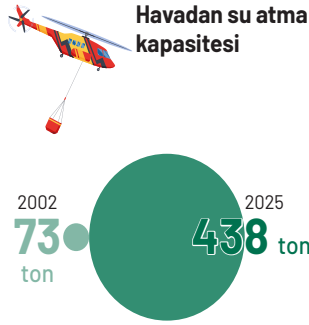
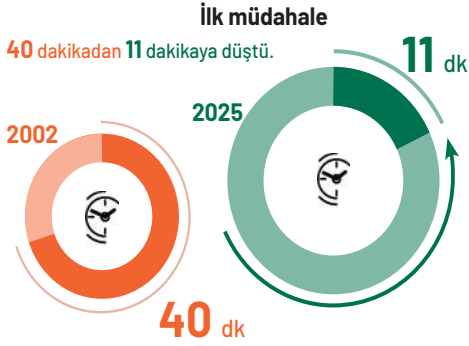

Türkiye’de Orman Yangınlarıyla Mücadelede Teknolojinin Kullanımı

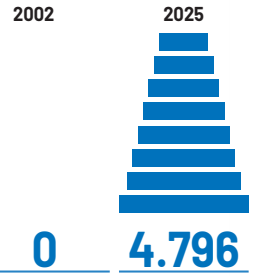
Afetlerle mücadele kapsamında 2020’den itibaren ülkemizde üretilen insansız hava araçları, orman yangınlarının erken tespiti ve söndürme çalışmalarının verimli yönetilmesinde de etkin bir şekilde görev almaktadır. Bu kapsamda Orman Genel Müdürlüğü (OGM) verilerine göre 2020’de 345, 2021’de 267, 2022’de 1.109, 2023’te 1.445, 2024’te de 925 olmak üzere toplamda 4.091 orman yangını ilk anda tespit edilerek büyümeden söndürülmüştür. Yüksek teknolojinin kullanımıyla birlikte orman yangınlarına ilk müdahale süresi yaklaşık 45 dakikadan 11 dakikaya düşmüştür.

Orman yangınlarına 2 dakikada tespit, 11 dakikada ilk müdahale

Türkiye’nin orman yangınlarıyla mücadelede teknolojik kapasitesini artırması, yangının tespit edilme ve yangına ilk müdahale süresini önemli ölçüde kısalttı.

Yangın gölet ve havuzları

Arazöz ve su ikmal aracı

132 HAVA ARACI

25 Bin
yangınla mücadele
personeli

132 Bin
gönüllü

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü

Geleceğin Teminatı Ormanlarımız İçin Neler Yapabilirim?

Ormanları koruyup geliştirmek herkesin sorumluluğudur. Yeşil Vatan'a sahip çıkmak için yerine getirilmesi gereken sorumlulukların başında ağacı sevmek ve ormanları koruyacak tedbirler almak gelir.

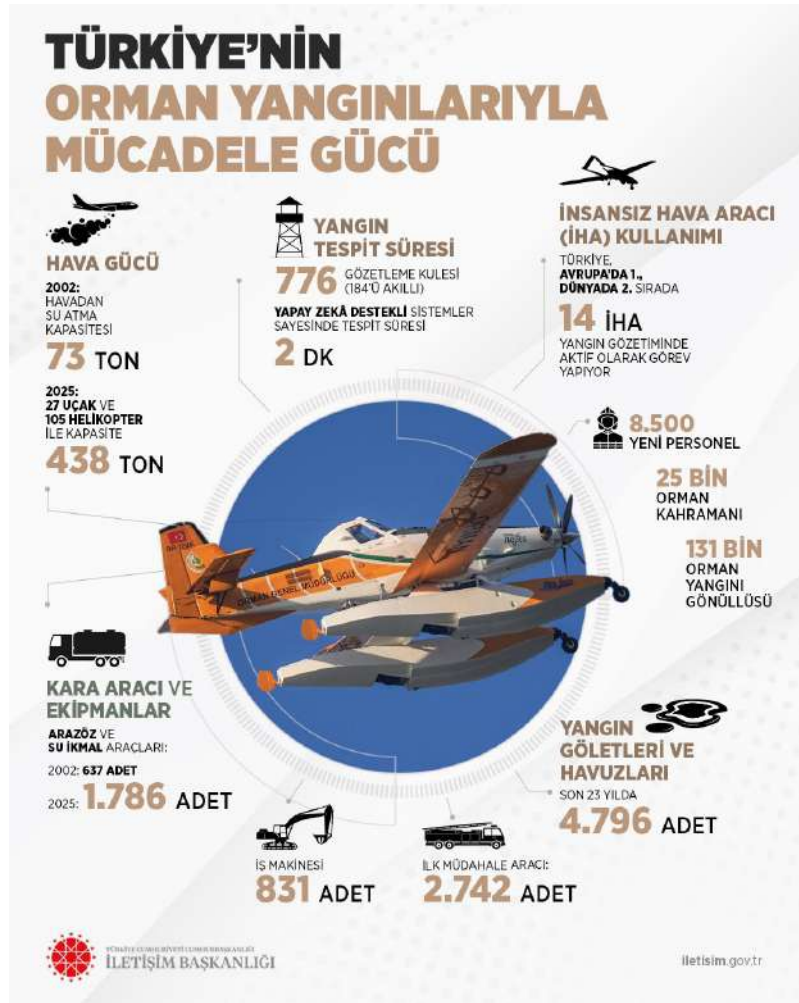
Değerlendirme

Aşağıdaki ifadelerde belirtilen durumları yapıyorsanız yanındaki kutuya işaret koyunuz, yapmıyorsanız kutuyu boş bırakınız. Dönem sonuna kadar bu önerileri yapmaya başlarsanız daha önce boş bıraktığınız yerleri işaretleyiniz. Ayrıca 7. maddeye ormanları sürdürülebilir bir şekilde korumak için yapılması gereken bir uygulama ifadesi ekleyiniz.

1. Ağaç dikme etkinliklerine katılıyorum.	☐
2. Suyu ve kâğıdı tasarruflu kullanırım.	☐
3. Gezi veya piknik yaptıktan sonra ormanda çöp bırakmam.	☐
4. Doğaya plastik veya cam şişe bırakmam.	☐
5. Ormanlarda ateş yakmam, yakanları uyarırım.	☐
6. Ormanları korumak için toplumda farkındalık oluşturmaya çabalarım.	☐
7.	☐

Amaç	Türkiye’de orman yangınlarıyla mücadelenin gücünü değerlendirebilme
Değer	Saygı, Sorumluluk, Vatanseverlik, Yardımseverlik
Soysal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), İletişim, Sosyal Farkındalık, Sorumlu Karar Verme
Okuryazarlık Becerileri	Bilgi Okuryazarlığı, Görsel Okuryazarlık, Vatandaşlık Okuryazarlığı, Veri Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki işlem adımlarını takip ediniz.

1. Adım: Aşağıdaki bilgi görselini inceleyiniz.

Kaynak: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/turkiyenin-orman-yanginlariyla-mucadele-gucune-iliskin-aciklama>

2. Adım: Aşağıdaki soruyu incelediğiniz bilgi görselinden yararlanarak cevaplayınız ve cevabınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Türkiye’nin orman yangınlarıyla mücadele kapasitesini ve teknolojik imkânlarını değerlendiriniz.

Etkinlik 2

Ne Yapabilirim?

Amaç	Türkiye’de orman yangınlarıyla mücadelede öğrencilere sorumluluk bilinci kazandırabilme
Değer	Duyarlılık, Merhamet, Saygı, Sorumluluk, Temizlik, Vatanseverlik, Yardımseverlik
Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), İletişim, İşbirliği, Sosyal Farkındalık, Sorumlu Karar Verme
Okuryazarlık Becerileri	Dijital Okuryazarlık, Görsel Okuryazarlık, Vatandaşlık Okuryazarlığı, Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı
Yönerge	Aşağıdaki işlem adımlarını takip ediniz.

1.Adım: Aşağıda Türkiye’de orman yangınları ile mücadele ve ağaçlandırma çalışmaları kapsamında yapılan bazı çalışmalara ait verilen görselleri inceleyiniz.

Yangınlara
Karşı Bilinçli
Nesiller

2. Adım: Siz de aşağıda verilen alana yangınla mücadele konusunda birey olarak neler yapılabileceğiyle ilgili önerilerinizi yazınız.

3. Adım: Aşağıdaki verilen sorunun cevabı hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Canlılara ve topluma karşı sorumluluklarımızı dikkate alarak, ailemiz ve yakın çevremizle birlikte hangi kampanyaları düzenleyebiliriz?

Öz Değerlendirme Formu

Bu form, orman yangınlarına karşı Yeşil Vatan'ı korumak dersini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmanızla ilgili ifadeler size uygunsa "**Evet**", biraz uygunsa "**Kısmen**", uygun değilse "**Hayır**"ı işaretleyiniz. Tüm ifadeleri işaretlemeyi unutmayınız.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Kısmen	Hayır
1	Yeşil Vatan'ın önemini açıklayabildim.			
2	Türkiye'deki orman yangınlarının nedenlerini yorumlayabildim.			
3	Türkiye'deki orman yangınlarının dağılışını ve etkilerini yorumlayabildim.			
4	Orman yangını hikâyesini tamamlayabildim.			
5	Türkiye'de orman yangınlarıyla mücadelenin gücünü değerlendirebildim.			
6	Türkiye'de orman yangınlarıyla mücadelede sorumluluk bilinci kazanabildim.			

Açıklama: Çalışmanız hakkında aşağıda istenen görüşlerinizi yazınız.

Çalışmam sırasında şu bilgileri öğrendim:

Çalışmam sırasında şu noktalarda zorlandım:

Çalışmamı yeniden yapacak olsaydım şunlara dikkat ederdim:

Değerlendirme: Çalışmalarınızı verimli şekilde sürdürebilmeniz için "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerini işaretlediğiniz konuları tekrar ediniz. İhtiyaç duyduğunuz konuları öğretmeninizden destek isteyerek tamamlayınız.

ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2025